

Atentat na komesara Skerleca.

U razmaku od samih 14 mjeseci počinjen je evo drugi atentat na magjarskog exponenta u Banovini. O samom činu javlja se službeno sljedeće:

Na rođendan vladarev držana je po običaju u prvostolnoj crkvi svečana služba božja, kojoj prisustvovali su gradjanske, zemaljske, državne i vojničke oblasti. Pred crkvom bijaše sakupljena ogromna masa svijeta. Kada je služba božja dovršena, kraljevski komesar barun Skerlec pošao je prama izlazu iz crkve. Došavši pod kor i približivši se izlaznim velikim vratima na pet šest koraka, skoči iz špalira pred kordon jedan mladi čovjek i izpali prema kr. povjereniku hitac iz revolvera. Hitac je pogodio baruna Skerleca u desno rame. Ranjenik odmah je prenešen u bolnicu milo-srdne braće, a atentator je uapšen.

O stanju ranjenika javlja se, da je zrnio ušlo u meso, povrijedilo jednu žilu, ali kost je ostala netaknuta. Rana je lake naravi. Stanje ranjenoga je relativno dobro.

Ustanovljeno je, da se atentator zove Stjepan Dojčić, da je rođen u Ludbregu dne 30. kolovoza 1890., prema čemu će skorih dana navršiti dvadeset i tri godine. Zanimanjem je pokosarski pomoćnik, a došao je tek prošli petak u Zagreb iz bližine Chicaga u Americi, po vlastitom priznanju lih u tu svrhu, da ubije svakog kraljevskog povjerenika u Hrvatskoj, ma koji god obnašao tu šast, jer da je po tom poslu i poslan iz Amerike u domovinu te da obavi atentat na sam kraljev rođendan.

Značaj atentata ne umanjuje okolnost, da je ideal revolucionaraca Drinkovičeva kova dr. Lorković nakon atentata posjetio kraljevskog komesara te mu u ime hrv.-srbske koalicije izrazio saučestje. Čuvaj nije imao toliko sreće da primi saučestje koalicijon-ske gospode. Ako danas dr. Lorković ide na žalovanje, neće nitko objektivni iz toga zaključivati da su uzroci Dojčićevu atentatu na Skerleca drugi no su bili uzroci Jukićevu atentatu na Cuvaja, niti je to poklonstvo koalicije znak da danas naša Banovina pliva u slobodi, blagostanju i sreći. Jednakim posljedicama i uzroci su isti, a ti su u skrajnjem nezadovoljstvu hrvatskog naroda sa položajem podređenosti u kojemu se nalazi.

Prilike, u kojima se zbio atentat na Cuvaja, nisu bile gore od današnjih: neustavno stanje, skućivanje svake slobode i progona nisu danas manja. Tim što je Pribičeviću, Lorkoviću i družini barun Skerlec simpatičniji od Cuvaja, misija magjarskog exponenta ne gubi ništa na svojoj pogubnosti i odvratnosti. Te simpatije poštovane koalicije prama kraljevskom povjereniku barunu Skerlecu tako su jake, da je koaliciji uglavljeni pakt sa strankom prava postao suvišan; logično dakle, barun Skerlec će da hrvatskom narodu donese ono za čim je pakt u prvom redu išao: financijalni i gospodarski samostalnost. Prenajno bi bilo na to i misliti, već radije recimo, da su koalicijonaska gospoda uvjereni o zastalosti pučkih slojeva, te misle da narod žive u uvjerenju, da sreća ili nesreća njegova ovisi o tome, je li ili nije li na vlasti poštovana koalicija. Bilo bi naprotiv po narod koristno, kada bi koalicijonaska gospoda odlučila se već jedanput da odaberu jedno od ovog dvoga: ili šterati radikalnu državopravnu politiku ne samo izbornim proglašenjem nego i u saboru ili izaći pred narod u potpunom unionističko-magjarskom rahu.

Atentat Dojčićev posljedica je ponižavajućeg stanja u kojemu se danas nalazi hrvatski narod, koje stanje hrvatsko-srbska koalicija svojim držanjem samo učvršćuje. Očujkanje koalicijonaska gospode sa barunom Skerlecom imat će za posljedica, da se unionistička misao pod vidom nekakvih

ustavnih slobodina sve više popularizira i učvršćuje. Ponoviti će se već dvakrat doživljeno iskustvo, da će bankrotiranjem koalicijonaska vladavine uzkrusnuti opet osobna borba, kako doživjesmo pod Pejačevićem i Tomašićem, koje je koalicija i grdila i veličala, dotično veličala i grdila, a koja borba ne diže otpornu snagu naroda već radja očajnike koji obću borbu zamjenjuju akcijom pojedinaca.

Vlastodržci imaju i u Dojčićevu atentatu dokaz, kamo vodi režim nasilja i korupcije koji gospodari Banovinom već 45 godina. Stranka prava nije prestala odlučujuće faktore upozorivati na pogibelj koja od tog postupka prijeti, najzad i poznatim memorandumom na Nj. Veličanstvo, a tim je učinila svoju dužnost i otklonila od sebe odgovornost za sve eventualne zapletaje, kojima je evo odraz i Dojčićev atentat.

Šibenik, 20 kolovoza.

Središnje naše pravaško glasilo „Hrvat“, posvećujući uvodni članak slovensko-hrvatskom katoličkom shodu, koji će se ovo dana obdržavati u Ljubljani, ovako označuje stanovite stranke prava u pitanju vjere:

„Stranka prava, i ako po svom programu nije vjerska, konfesionalna stranka, ipak je u jednu ruku sastavljena od muževa, koji i sami imaju pozitivno katoličko vjersko osvjedočenje, premda ne drže za shodno, da to na veliko zvonu vješaju, a u drugu ruku kao jedna izrazilo narodna stranka računa s pozitivnom činjenicom, da pretežni dio hrvatskoga naroda pripada katoličkoj vjeri, pa stoga drži za svoju dužnost, da, ne vrijeđajući osjećaja i osvjedočenja pripadnika drugih vjera, štiti i promiče također i vjerske interese svojih katoličkih pristaša. Polazeći s toga gledišta, stranka prava iskreno pozdravlja najnoviju manifestaciju katoličke i narodne misli naše braće Slovenaca. Čini to bez bojazni, da će joj ikogod staviti prigovor klerikalizma.

Ako se klerikalizam može nazvati iskreno pranje uz svoju djevdovsku vjeru, pranje, osnovano na znanstvenom osvjedočenju; ako se klerikalizam nazivlje i to, kad se za vjeru ogromne većine naroda traži barem ono priznanje, ono poštovanje, ona sloboda i ona pravna zaštita u javnosti, što ju imaju sve druge katoličke konfesije u državi: onda je doista klerikalno i slovensko svećenstvo i „slovenska ljudska stranka“, onda smo u tom pogledu klerikalni i mi, koji njezino stanovite odobravamo, pa se mi to i ne ustručavamo javno izreći.

Ima li se pak pod izrazom „klerikalizam“ razumjevati mračnjačvo, protivljenje prosvjeti puka, izrabljivanje puka po jednoj kasti, služničko vjere interesima bilo ma koje politike, koje to neki ter neki taj pojam tumače, onda slovensko svećenstvo i „slovenska ljudska stranka“ ne samo da nisu klerikalni, nego su po svem svome djelovanju upravo antipod takova klerikalizma, pak mi koji od njih, toli od sebe taj izraz kao uvedu odbijamo“.

Feud Vidovića

i prijatelji puka.

U broju „Narodnog Lista“ od 13 kolovoza ustao je zastupnik dr. Tresić na obranu Vidovičevih milijuna, obasipajući svakoga, koji tim milijunim

nije sasvim sklon, najpogrdnijim uvredam i sumnjičenjima.

Povod našem članku, koji je toliko razbjesnio g. Dra. Tresića, dali su njegovi novi ovdješnji prijatelji, koji su među narod počeli da turaju klevetu, da naš zastupnik Dr. Dulibić radi za Vidovičeve milijune, od kojih da bi radi rodbinskih sveza dobio jedan dio... Ustali smo proti toj kleveti i baš neočekivanim uspjehom, jer je eto Dulibićev politički protivnik najbolje javno suzbio klevetu.

Navadja dr. Tresić, — povrijeđen u svom delikatnom moralnom osjećaju, — da mi otvoreno branimo „uzurpaciju i protuzakonito prisvojenje tuđeg imetka.“ Uzurpacija i protuzakonito prisvojenje! Dakle su seljani protuzakonito prisvojili ono što od pamtijske posjeduju, i što im je bilo pravomoćnim osudama priznato!

Kad se proti pravima seljana nije moglo putem suda ništa postići, sada se Vidovići obraćaju na vladu, da im feud naknadno iztjuc uprav bajoslovne zahtjeve. Ko svemu tomu ne kaže „amen“, taj boluje od... svih onih bolesti i grdoba, što ih nabraja dr. Tresić.

Polako! Kad bi vladu udijelila tražene milijune, trebalo bi da najprije prizna ono što sudovi nisu mogli priznati, biva umišljeni obseg feuda od stotine četvornih kilometara mjesto dokazanih 5.500 gonjala. Vlada ne smije da nikomu dariva milijune, te bi u slučaju odkupa feuda natovarila na pučanstvo iznos odkupa. S toga sva ova rabota oko spašavanja umišljenih milijuna nije tako bezazlena stvarčica, prama kojoj bi prijatelji naroda mogli ostati ravnodušni.

Mi smo iztakli, da jedna obitelj koja tvrdi, da su joj prihodi od poljskih proizvoda iznašali milijuna, trebalo bi da dokaze, gdje je spremala sve one puste stotine hiljada barila vina i ulja i sve one stotine hiljada djera žitja. Odgovara nam Dr. Tresić, — koji nije ni amoralan ni abnormalan, jer ta svojstva nama dariva, — da su Vidovići imali u Šibeniku najveće kuće i magaze, a u Primošenu do 15 što kuća što konoba, a da ne spominje puste one konobe u Rogoznici! Sreća za dra. Tresića, da mu ne treba spomenuti koje su kuće, koja im je površina konoba, bunara, kamenica, hambara, gdje bi se ti pusti milijuni u poljskim proizvodima spremali. Toj se tvrdnji svak ovdje smije, ali je zanimivo, da gosp. dr. Tresić nadmašuje nabranjanjem kuća i gospodu Vidoviće, koji u jednom izpravku, što su nam poslali a mi neštampali, jer nije odgovarao propisima zakona, govore o 5 kuća u Primošenu i o tri kućama u Šibeniku. Neka dakle gosp. dr. Tresić izvoli doći amo, pregledati te najveće kuće, magaze itd., itd. i tad, nek bude uvjeren, postat će hladniji u obrani milijuna. To isto preporučujemo i ostaloj gospodi interpelantima, neka se salete do nas i neka se osvjedoče sami, inače će se blamirati kao nikad, kad iztjuc „najveće kuće i magaze“ Tako bezočnim lažima, glede kojih se svak može osvjedočiti, samo ako hoće, da su laži, htjeti „unutar i izvan granica države“ boriti se za feud, karakterizira i ljude i milijune.

Dr. Tresiću kao da nije ugodno što se je starj Vidović obratio najprije g. dru. Susteršiću. Neka se propita kod jednog i drugog, pa će se osvjedočiti o istinitosti našeg navoda koji je pak najbolje tim podkrijepljen što sam dr. Tresić priznaje, da on nije ni Dru Dulibiću ni nijednom

članu hrvatsko-slovenskog kluba ponudio interpelaciju na podpis. To je sasvim naravno, jer je nitko, tko pozna prilike, nebi potpisao, još manje tko poznaje „najveće kuće i magaze“ otkrivene od dra. Tresića.

Kad bi fiksa ideja o milijunima bila izliječena, i kad bi se gospoda stavila na razborito i istinito stanovište; kad bi se zajamčilo sa nadležne strane, da se neće teretiti narod, dalo bi se govoriti i o naknadi. Ovakvo je stvar o milijunima smišna svakomu, koji pozna prilike; niti postaje ozbiljna tragičnom pozom Dr. Tresića, niti postaje razborita, kada Tresić nas nazivlje „duševno bolesnim“ (ništa manje!) niti postaje pravedna i moralna zato što nas dr. Tresić nazivlje „amoralnim“, niti postaje utvrđena dokazim zato što g. Tresić veli da može dokazati nebrojenim dokumentim...ono o najvećim kućama i magazam.

Inače iz zanimanih seljanskih krugova primamo ponudu nagodbe: Neka vladu od ono pustih milijuna traženih od Vidovića razdijeli među seljane 40 milijuna. Tako bi svaku obitelj zapalo oko osamdeset hiljada kruna gotova novca. Gospoda Vidovići neka tad uzmu sve zemlje...

Treći balkanski rat?

Misao revizije bukureškog mirovnog ugovora pokopana je. S te dakle strane nema nikakve pogibelji. Austro-Ugarska, da pokrije svoj podpun diplomatski poraz, izpoljila je u zadnji čas kao zaštitnica potlačenih narodnosti te iznijela predlog, kojim bi se onemogućilo da pojedine balkanske države progone druge balkanske narodnosti, tako da bi prava Muslimana, Bugara, Rumunja, Srba, Grka i Arbanasa bila zagarantovana u svim državama. Velevlasti su predlog Austrije primile simpatično te su u tom smislu već poduzele korake kod vlada balkanskih država. Bugarska dakle mora da se zadovolji svojom sudbinom i da se odreče svake nade u izpravak granice bilo prama srbskoj bilo prama grčkoj strani.

Preostalo bi još jedno škakljivo pitanje: pitanje Drinopolja. Nego i u ovome kao da se nijednoj velevlasti neće da zagrije u ovu kiselu jabuku. Rusija također dala je razumjeti da se ona sama neće izlagati.

Tuska je razumljela položaj Europe, pa zato ne uzmiče ni za vlas u pitanju Drinopolja. Turske čete pače preše su Maricu i zaposjele Ortakioj, 40 klm. zapadno od Drinopolja. Turci snuju odmazdu, koncentriraju svoje čete i sva je prilika, da Bugarskoj najviješta rat. Za svoje osnovne Turska nalazi pobude u Francezkoj, koja, radi francuzkih kapitala u Turskoj uložnih, ne dozvoljava proti Turskoj nikakvih prisilnih mjera.

Iz Beograda javljaju, da su predstavnici velesila podnijeli ministru predsjedniku Pašiću skupnu notu u kojoj se od Srbije traži, da njene čete ostave konačno Albaniju.

— Englezko vanjsko ministarstvo dobio je iz Carigrada vjerojatnu vijest, da su Turci zauzeli Dedeagač. Raznose se interesantne vijesti, koje bacaju ružno svjetlo na grčku politiku. Grčko je naime stanovništvo grada Dedeagača pozvalo grčkoga Komandanta u Dedeagaču, koji je morao prema bukureštanskom miru ostaviti grad, da ne odlazi sa svojom vojskom iz grada, jer da će biti bez zaštite naprama Bugarima. Grčki je komandant pozvao na to koman-

danta turske vojske, koja se nalazila nedaleko Dedeagača, da zauzme grad. Turci su na to grad i zauzeli.

Austro-Ugarska izjavila je Rumunjskoj, da ugovor bukareštanski smatra samo privremenim. Majorešu odgovorio je Berchtoldu da je ugovor stalan. Ovim se Austro-Ugarska izjavila da mir sklopljen u Bukareštu ne priznaje.

Šibenik, 20. kolovoza.

Demonstracija zastupnika u Zadru. Namjestnik Attems je za kraljevdan bio pozvao sve zastupnike nastanjene u Zadru na diner. Obično su se zastupnici hrvatske i srbske stranke takvim pozivima do sada odazivali. Zastupnici stranke prava nisu. Međutim na ljepotni poziv nisu se odazvali ni zastupnici hrvatske i srbske stranke. Oni su poziv namjestnika Attemsa odklonili navodjući za uzrok odklona neustavno stanje, kršenje autonomije obćina i policijski sistem po Namjestniku u zemlji uveden.

Tako javlja Krstelj-Drinkovića, „Rieč“ koja k tomu nadodaje: „Ovaj odklon pobudio je u Zadru dosta iznenađenja, a bez dvojbe će pokrajina odobriti ovaj korak, jer je ipak jedan vladivlj znak da krecemo na bolje“.

Stanovište stranke pića prama predstavnicima sistema poznato je. Ono je neprimljivo bez obzira na osobu namjestnikovu, načelno je, i zato pravaški zastupnici jednako su odbijali sve pozive Davidove, Handlove, Attemsove kao i domaćeg sina Nardella. Utinilo je iznimku sam dr. Drinković lanijske godine skupa sa drom. Krsteljom kao načelnikom prigodom posjeta grofa Attemsa u Šibeniku.

Dr. Drinković je uostalom bio prozreo igru saborske većine, koja je htjela grofu Attemsu podmetnuti nogu samo zato jer je pokazao da nema volje staviti se u njenu službu i jer se je ta saborska većina našla pogodjena nekim mjerama koje namjestništvo poduzelo protiv nekim njenim obćinama. Ona je uzela za izaziv i najinjanji čin poduzet od namjestništva koja je njoj izgledao kao izpunjenje nekih priužaba stranke prava. Da se grofu Attemsu podmetne nogu, Biankinci je bio poduzeo inicijativu za neki međustranački sastanak zastupnika. Stranka prava, odobrenjem vrhovne uprave, odklonila je sudjelovanje tom sastanku, i baš navlastito zauzimanjem dra. Drinkovića. Ona je dr. Drinković pisao u „Rieči“, da je poziv gosp. Biankincima „obćina utvaraška petljanja bez smisla i bez svrhe, dokgod utvaraši rade u Dalmaciji protiv pravašina ono, što radi svaki tiranin, dakle i Cuvajf“.

Tako je dr. Drinković sudio o Biankincijevoj akciji koja je prividno bila poduzeta protiv Cuvajfa, a neka nam se ne zamjeri ako mi još i danas jednako sudimo i mislimo ondašnjom Drinkovićevom glavom, pa i o zadnjoj demonstraciji saborske većine prigodom kraljevdana.

Imenovanje prijestolonasljednika.

Vladar je prijestolonasljednika nadvojvodu Frana Ferdinanda imenovao vrhovnim nadzornikom čitave vojske te mu prepustio upravljanje velikim manevrima i sudjelovanje u svemu što zasjeca u vojsku. Prijestolonasljednikova kancelarija od sada dobiva naziv: „Kancelarija vrhovnog nadzornika cijele vojske“.

Od smrti nadvojvode Alberta nije bilo vrhovnog nadzornika vojske. Vladar se razteretio vojničkih posala, a tim je i upliv prijestolonasljednika u velike poskočio, što je, nakon napadaja na njegovu osobu, od nemale važnosti.

Domaće vijesti.

Sažaljenje radi atentata. Javljaju iz Beča, da se je kabinetska kancelarija odmah zainteresirala, te zatražila brzojavno izvješće o samom događaju, a napose o stanju ranjenoga komesara. Od vidjenih političara austro-ugarske monarhije poslali su čestitke barunu Skerlecu austrijski ministarski predsjednik grof Sturški, zatim grof Khuen, vitez Bilinski i mnogi drugi dostojanstvenici u Zadru. Tako su svoja imena u bolnici zabilježili i barun Benko, umir. odjelni predstojnik Šek iz Sarajeva, general Grassmiedt, dr. Amruš, Crnković, Radičević Dušan Popović, Aleksandar

Horvat, dr. Ivan Lorković, dr. Ivica Frank itd. itd.

Zavorenje prvostolne crkve u Zagrebu. Atentat na komesara Skerleca počinjen je pod korom prvostolne crkve te će za to ova biti zatvorena radi sakrilegija i morat će se iznova posvetiti.

Zdravlje predsjednika vrhovne uprave stranke prava. Kako „Hrvat“ javlja, predsjednik vrhovne uprave stranke prava dr. Mile Starčević nakon petnaestodnevnog boravka na Korani u Karlovcu, povratio se u Zagreb, posvema oporavljen i zdrav. Svakog pravaša iskreno će obradovati ova vesela vijest.

Opuštanje pričuvnika započelo je. Nego „Zeit“ iziće da je veliko nezadovoljstvo obzirom na izdane odredbe glede dopusta pričuvnika i glede povišenja efektivnog broja u 15. i 16. vojnom zboru. Vojna uprava, da povisi efektivni broj tih vojnih zborova, upotrebljava naknadne pričuvnike razreda 1912. pridržava u aktivnoj službi. Kada ovi ne bi bili dovoljni, upotrebit će se i naknadni pričuvnici iz god. 1910. i 1911., a bit će stavljeni u neaktivno stanje samo oni naknadni pričuvnici koji uživaju blagodati predviđene u § 30, 31 i 32 vojnog zakona. Vojna uprava u Bosni pozivala je pod oružje i one pričuvnike koji po zakonu imaju biti otpušteni.

Vladarev brzojav zapljenjen. Zagrebačka cenzura dala je zapljeniti „Obzor“ radi brzojavke upravljene od Nj. V. Franje Josipa rumunjskom kralju, jer je u njoj bio izraz „mirna pacifikacija“, koji se preterovano cenzoru činio pogibljivan, jer je takav izraz kadar da upozori na stanje u Banovini.

Treći zagrebački zbor otvoren je dne 14. ov. mj. Zbor se nalazi, kao i prošlih godina, na prostoru između Sajmišta i Draškovićeve ulice, te zaprema prostor od 40.000 četvornih metara. Ovaj put je osobito ukusan portal na glavnom ulazu.

S desna i s lijeva tome portalu, susrećemo razne paviljone. S lijeva je prvi paviljon prve hrvatske tvornice strojeva, tvrdke Rabus i sin, zagrebačke dioničke pivovare, slastičara Pantelića, onda „samoborske muštarde“, koju prodaje Samoborac Presečki; zatim se redaju razni paviljoni za okriepu i večelje.

S desna je prvi paviljon sa zagrebačkim razglednicama; onda Antoninijeva „Hiža u starom Zagrebu iz 15. veka“; paviljon domaćeg slastičara D. Stopara; paviljon Skribić, Budički, dioničkog društva opeka, karlovačke pivovare.

Smješteni su nadalje vrtuljci, Bachmayerov bioskop, orijaško kolo itd. Krasan je i ukusan glazbeni paviljon. Naokolo nižu se prekrasni cvjetni sagovi i čarobni nasadi. U zgradi pučke škole u Draškovićevoj ulici izložila je domaća parna stolarija za gradnju i pokućstvo, M. Trstenjak, ormare za led; pletiona čarapa M. T. Mihaljević svoj domaći proizvod razne vrsti čarapa; posebno tvorničko skladište linoleuma linoleum; prva hrvatska tvornica cigaretnog papira i tuljaka svoj proizvod itd.

Daljnji su izložitelji: Zagrebačka dionička pivovara, koja je izložila slad, sladne klice i suhi pivski trop. Trgovina cvijeća F. Stern razni cvjetni nakiti i vijence. Tvornica likera svoje domaće proizvode. Prva hrvatska stolarska i tapetarska udruga krasno izradjenu gospodsku sobu u narodnom stilu.

Najveća pak zanimost čitavog zbora jest izložba narodnih veziva.

Talijanske pruge na Jadranu. Promet talijanskih parobrodarskih društava na Jadranu sve više se širi. „Società marittima italiana“, „Società italiana di servizi marittimi“, „Puglia“, „Società Veneziana“ i „Romagnola“ podržavaju sada u Jadranu ukupno 19 pruga, od tih 7 tisuć austro-ugarske luke.

Priloh Lloyda u prvom polugodištu 1913. iznosio je K 20.938.457 prama K 18.579.933 u istom razdoblju prošle godine. U isto vrijeme ljetos je preplavljeno 1.209.840 milja prama 1.191.719 prošle godine.

Lijet aviatičara Widmera u Zagrebu. Tršćanski aviatičar Widmer priredio je u subotu i nedjelju veoma uspjele ljetove nad Zagrebom.

+ Don Niko Šimić, bivši višegodišnji glavni suradnik „Narodnog lista“, preminuo je u Podgori. Pokoj mu vječiti!

Načelnik Jelse Duboković odstupio je radi nesuglasica s obć. prisjednikom Dančevićem.

Gradske vijesti.

Obćinsko vijeće pred razpustom. Za nedjelju dne 17. ov. mj. obćinsko vijeće šibensko bilo je sazvano po treći put, tako da je za valjano zaključivanje bila potrebna prisutnost samih 12 obćinskih vijećnika. Pristupila su samo 3 vijećnika. Od 29 vijećnika, koji Krstelju izrazili nepovjerenje, nijedan nije došao. Prema tome obćinsko vijeće bit će razpušteno i imenovan vladin povjerenik, da upravlja obćinom.

Proslava 83. kraljeva rođjendana obavljena je u našem gradu svečano. Obćina je izdala na gradjanstvo proglas podpisan od dra. Krstelja i dra. Smolčića. U predvečerje naviještena je svečanost 21 hitcom sa „Monarha“, slavljenjem zvonova i svirkom vojničke fanfare. Na večer bila rasvjeta na „Monarhu“. U jutro u 5 sati vojnička glazba uz pucnjava topova obišla je grad, isto tako u 8 s. Banda Cittadina. U 8 s. na Poljani gradski župnik monsignor Karadole odsuzio je sv. Misu sa „Tebe Boga hvalimo“, a prisustvovala je vojska te predstavnici svih vlasti. U 10 s. presv. biskup odsuzio je pontifikal; istodobno bila je služba božja i u pravoslavnoj crkvi. U 1 sat popodne častnički zbor priredio je diner, na koji su bili pozvani i predstavnici crkvenih, državnih i autonomnih oblasti. Na večer je Banda Cittadina koncentrirala na Poljani.

Bugarski katolički biskup u Šibeniku. U ponedjeljak je bio na prolazku parobrodom ug. hrv. par. društva mons. Menini, katolički biskup u Plovidvu u Bugarskoj. Htio je da posjeti biskupa presv. Pappafavou, koji se u taj čas nalazio na dineru u častničkom kazinu. Zapojevnik mjestne vojne posade major Böttner pozvao je presv. Meninina na diner. Odlični bugarski crkveni dostojanstvenik bio je toplo pozdravljen. Prslijedio je put Splita.

Izključenja iz Sokola. Zulučar Krstelj ponovno je izključio dvojicu naših pristasa iz Sokola i to Marka Miletu i Jure Begu. Izključeni prizvali su se na obranički sud i naraski ostaju i dalje u društvu. Tu smo i to ostajemo!

Odmetnuli se u hajduke? Prijatelji iz pokrajine pitaju nas, da li je istina, da su se Krstelj i Drinković odmetnuli u hajduke, da vojuju protiv Austrije. O tome se nešto i ovdje u gradu govorilo, navlastito pod dojmom izvanokvirskog pisanja njihove „Rieči“. Međutim do 18. ov. mj. to se nije dogodilo. Toga je dana dr. Krstelj skupio dvije mise, objedovao zajedno sa biskupima Pappafavom i Meninim, c. k. poglavarom, c. i k. častnicima te predstavnicima c. k. vlasti, sažaljevujući one hrv. srbske zastupnike u Zadru koji nisu htjeli da okuse djakonije Attemsove, da se okriepje za težičke megdane, zakite skupocjenim cigarama i tako izprazne malko Austrije, džepove.

Na večer su Krstelj i Drinković užigali svijeće u Sokolu. Govori se, da će u toj službi ostati do izbora načelnika i nove obćinske uprave, a kad načelničtvo i više tisuća godišnjih za tiskaru i list budu u džepu, Mate će se već pobrinuti, kako će i dalje zavaravati radikalizmom neupućene, a deli-ivo će se izpršiti, kako da visoko dignu svoj butigarski — pardon, hrvatski barjak.

Izgubila riječ. Krstelj-Drinkovića blebetuša izgubila je riječ. O obćinskom vijeću u njoj ni spomena, jer bi morala priznati da je Krstelj sakupio cigla 3 vijećnika, dakle niti njegovi svi nisu htjeli doći. Izgubila je riječ, da ne prizna, da je sve ono što je držala o krivotvorenim podpišima obćinskih vijećnika, koji mu dali nepouzdanicu, gola laž. Gdje su ti krivotvoreni podpiši, gdje od 29 vijećnika ijedan da se priklonio Krstelju? Izgubila je riječ i glede proslave kraljevdana. Ma ni jedne riječi o proslavi! Takovo ignoriranje vlastitog gospodara, koji je čitav dan paradirao, ipak je odvise.

Ej, velika je to Božja kazna izgubiti dar govora!

Utopljenici oko poznate gadarije zdvojno zovu u pomoć. Pravaši redom odbijaju njihov list, pa zato Drinkovića i Krstelja uhvatila muka. Iznose samo imena svećenika, dočim i pravaši svjetovnjaci povračaju glasilo za interese firme Krstelj i drug. Tako nam prijatelj iz Makarske javlja, da su od 35 ondesnjih predplatnika 32 povratila im list. Kada im je do reklame,

dobro bi bilo da iznesu i imena svjetovnjaka, da tako pokrajina ima prilike upoznati sve te „diplaše“.

Drinkovića je izdala njegovu upravničku vještinu pa traže svugdje krivice svojoj neđaci samo ne u sebi. Priznajemo, mora da bude gorko, razočaranje očekivati da će stranka sakupiti do 150.000 K da se tim novcem uzmognu platiti i dugovi privatni a dobiti mjesto svega toga brus! A nije se ni dr. Dulibić htio dati na ljepak i darovati Drinkoviću za njegova poduzeća 10.000 K, jer ga trgovačko-financijske sposobnosti Drinkovićeve nisu mogle oduševiti.

Firma Krstelj i drug htjela bi se još pokazati žrtvom stranke te da opravda podpun krah svojih poduzeća hoće da prikaže, da su oni za Dulibićev izbor štampali na hiljade proglašava. Ovo je laž doista jednog desperatera, jer se iz računa mjestnog kluba, u čiji je fond zast. Dulibić doprinio veće svote, vidi da su svi ti proglašeni bili plaćeni. A kada Drinković hoće da nam predbaci da se je njegov list slao na štotine iztiskao po selima, reći ćemo da su takove usluge lista prama stranci bile i te kako nagradjene, jer je broj predbrojnika bio poskočio od 300 na 1200. Uostalom dr. Drinković veoma dobro zna, da su dr. Dulibić, Kulčić i drugi naši prijatelji doprinijeli velikih žrtava za pravašku štampu, o čemu bi mu mogao dati pobližih podataka sam predsjednik stranke vič. Prodan. Zast. Dulibić dugo vremena trošio je za brzojave Drinkovićeve lista i u njemu pisao političke članke od obćestranačkog interesa. Naši ljudi suradivali su u njegovu listu, trošili a eno nadučitelja g. Karadole koji je i pokušavao za list iz svog džepa plaćao.

Na uzvrat šibenski pravaši dobili su to, da o radu njihovog zastupnika nije se smjelo u listu ništa javljati. A ako je tko ukrao list, to su bili Krstelj i Drinković, o čemu ćemo se porazgovoriti na mjerodavnom mjestu, da uzmogemo Drinkoviću i Krstelju dobaciti u lice da su utvrdjeni laži.

Koristnije bi bilo, da firma Krstelj i drug ne dira u prošlost dra. Dulibića, jer ona je bez ljage, što ne bi mogli reći o Krstelju, članu talijanaške obitelji, a ni o Drinkoviću, koji se nemože podičiti nijednom vrinom ni u privatno n ni u javnom životu i koga ne blagosiva nijedno mjesto gdje je službovao.

Prije nego zast. Dulibiću predbaci žrtve za njegov izbor, mogao bi dr. Krstelj iznijeti račun, što je sve to on potrošio za svoje i za tuđe izbore. Krsteljev izbor koštao je Dulibića više nego njega samoga, a mnogi drugi naši pristase potrošio je za izbore Krstelja i Drinkovića desetine hiljada kruna, o čemu će još biti govora.

Neka se napokon Krstelj ne razmeće svojim izbornim troškovima, jer mi vrlo dobro znamo, odakle je on te troškove podmirivao, i bez obzira na to da firma Krstelj i drug siše šibensku obćinu za više hiljada na godinu.

Garinarskim nadzornikom u našem gradu imenovan je g. Paškal Staničić. Čestitamo!

† Ivan Mišura. Dne 16. ov. mj. preminuo je u Mandalini Ivan Mišura, otac profesora franjevačke gimnazije u Sinju, o. Paje Mišure, u dobi od 68 godina. Vječni pokoj dobrom starcu, a ucvljenoj obitelji iskreno žalovanje.

Izložba ženskih ručnih radnja. U pučkoj školi u samostanu benediktinjske priredjena je izložba ručnih radnja ondesnjih učenica. Ova izložba doimlje se veoma lijepo i brojem radja i vrstnoćom izradbe.

Zove u pomoć Bachovu patentu. Saznajemo, da je dr. Krstelj prijavio političkoj vlasti čuvara vatrogasnog društva Peru Zorića radi nepristojnog ponašanja, koje se sastojalo u tome da je Zorić vršio naredbe svojih predpostavljenih i uzprotivio se apaški radu Krsteljevoj u vatrogasnom društvu. Krstelj je zatražio od političke vlasti da kazni Zorića po Bachovoj patenti. Kako li je nedostojno i odurno osvećivat se jednom nevoljniku, ni krivni, ni dužni, i još na takav način!

Nadalje saznajemo, da je taj razgaljeni radikal Krstelj prijavio političkoj vlasti i Milana Kutlića, jer mu se činilo da je premetena osuda sudbena da se dade zadovoljština Krsteljevoj vječnici.

PREDPLAČUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“!